

Ткачук Наталія, к.е.н., ст.викладач
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Войтович Тетяна, студентка ФіКм/с-23з
Волинський національний університет імені Лесі Українки

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ МОДЕЛЕЙ ПРОГНОЗУВАННЯ БАНКРУТСТВА ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

У економіці воєнного стану банкрутство підприємств є доволі поширеним явищем. Аналізуючи сучасний стан економіки та загальний стан країни, досить актуальними та важливими є питання, щодо своєчасного прогнозування кризових явищ та формування відповідного механізму, що дозволять виявити відповідні негативні зміни та усунути їх.

Проте через відсутність достовірних методик діагностики та недосконалий фінансовий менеджмент багато із перспективних підприємств України стають потенційними банкрутами. Визначення ймовірності банкрутства підприємства є насамперед актуальним завданням, адже достовірна й своєчасна ідентифікація негативних чинників впливу на фінансово-господарську діяльність підприємства дає можливість сформулювати відповідну фінансову політику та розробити контрзаходи, які направлені на підвищення ефективності використання фінансових ресурсів і подолання на підприємстві негативних тенденцій. А також підвищити платоспроможність і найголовніше – попередити ризик банкрутства підприємства.

Усі методи діагностики банкрутства поділяються на кількісні та якісні. В дослідженнях найбільш поширеними серед кількісних методів прогнозування банкрутства є зарубіжні та вітчизняні факторні моделі, де факторами виступають окремі показники фінансової діяльності підприємства [3].

На основі аналізу переваг і недоліків методик ймовірності банкрутства запропоновано інтегрований показник ймовірності банкрутства, що дозволить визначити можливість існування загрози ймовірності банкрутства для вітчизняних підприємств [2]:

$$I = K_{п} + K_{а} + K_{втр.пл.} + K_{фз} ,$$

де I – інтегрований показник ймовірності банкрутства;

$K_{п}$ – коефіцієнт покриття;

$K_{а}$ – коефіцієнт автономії;

$K_{втр.пл.}$ – коефіцієнт втрати платоспроможності;

$K_{фз}$ – коефіцієнт фінансової залежності.

Враховуючи оптимальні значення вказаних вище коефіцієнтів, вважаємо, що якщо I становить до 1, у такому

випадку ймовірність банкрутства підприємства надзвичайно висока і може відбутися протягом року. Якщо I знаходиться в межах від 1 до 2,5, у такому випадку ймовірність банкрутства підприємства висока і може відбутися протягом трьох років. Якщо I становить від 2,51 до 3,5 – ймовірність банкрутства підприємства низька і може відбутися протягом п'яти років. У випадку перевищення I за 3,51 ймовірність банкрутства низька. Запропонований інтегрований показник ймовірності банкрутства враховує всі основні показники фінансово-майнового стану підприємства, а його розрахунок дозволить своєчасно виявити загрозу ймовірності банкрутства підприємства.

Проаналізувавши наукову літературу з даної теми та розглянувши вищенаведені моделі прогнозування банкрутства можна зазначити, що найбільш адаптованими до вітчизняних підприємств моделями визначення ймовірності банкрутства, є коефіцієнт У. Бівера, дискримінантна модель О. Терещенка, модель Р. Сайфулліна – Г. Кадикова, модель PAS-коефіцієнта, Таффлера і Тішоу, модель Альтмана, модель Спрінгейта та модель Ліса.

Таким чином, сучасний стан економіки вимагає створення загального алгоритму прогнозування банкрутства підприємства з урахуванням як вітчизняного, так і закордонного досвіду. Саме застосування моделей прогнозування банкрутства дає можливість за незначною кількістю показників швидко отримати дані про фінансовий стан підприємства й вчасно попередити загрозу кризового стану. Але водночас вони не вказують на причину, які з факторів вплинули на зміну рівня фінансової стійкості, а також не надають інформацію щодо подальшого розвитку підприємства.

Однак слід звернути увагу на те, що побудова єдиної ефективної багатофакторної моделі прогнозування банкрутства в нашій країні є досить проблемною, оскільки нормативно-законодавча база регулювання процедури банкрутства є недосконалою та рівень досліджень динаміки та причин вже збанкрутілих підприємств - низьким.

Список використаних джерел:

1. Матвійчук А.В. Моделювання фінансової стійкості підприємств із застосуванням теорій нечіткої логіки, нейронних мереж і дискримінантного аналізу. Вісник НАН України, 2010. № 9. С. 24–46.
2. Сушко В. І., Павлюк Т. С. Класифікація моделей оцінки ймовірності банкрутства підприємств. Економіка: теорія та практика, 2014. № 1. С. 72-83.